

Sporočilo za javnost

PODJETJA POZIVAJO K HITROSTI, DOSTOPNOSTI IN ENOSTAVNOSTI UKREPOV ZA PODPORO GOSPODARSTVA IN PONOVNEGA ZAGONA SLOVENIJE

Ljubljana, 16. april 2020 - Število brezposelnih je bilo v torek za 9.589 oseb višje kot v istem obdobju lani. Sredi marca je bilo za 3.031 manj kot v istem času lani. Tudi zato so predstavniki Gospodarskega kroga – Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje Manager, SBC - Klub slovenskih podjetnikov, AmCham Slovenija, Slovensko-nemška gospodarska zbornica in Britansko-slovenska gospodarska zbornica - na današnji spletni novinarski konferenci predstavili usmeritve Vladi RS in predloge ukrepov za izboljšanje pogojev poslovanja v času kriznih razmer in za zaježitev posledic pandemije COVID-19. Izpostavljajo hitrost, dostopnost in enostavnost ukrepov, krepitev likvidnosti, prožnost trga dela in ponovno vzpostavitev delovanja državnih uradov in sodišč.

Člani Gospodarskega kroga so enotni, da se moramo z boleznijo COVID-19, po prvem šoku, naučiti živeti. Novi varnostni ukrepi bodo še dolgo z nami. Ob njihovem doslednem upoštevanju mora biti skupni cilj ohranitev čim večjega števila aktivnih delovnih mest, da bomo kot družba lažje in hitreje preživeli sedanje izjemno zahtevno obdobje. Nujen je ponoven zagon gospodarstva v novi realnosti. Zato člani Gospodarskega kroga Vlado RS podpirajo v prizadevanjih za postopno sproščanje posameznih dejavnosti.

Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) izpostavlja tri usmeritve pri nadaljnjem snovanju kriznih ukrepov v podporo podjetjem: nujen popravek prvega paketa interventne zakonodaje #PKP1, rešitve za krepitev likvidnosti v zakonodajnem paketu #PKP2 in ponoven zagon gospodarstva. Po analizi GZS več kot 80 % največjih slovenskih izvoznikov ne bo upravičenih do koriščenja ukrepov čakanja na delo. To pomeni, da bo njihova izvozna konkurenčna sposobnost upadla v primerjavi s tekmeči iz držav, kjer imajo na voljo številne podporne ukrepe. Zato GZS poziva k spremembi formule za upravičenost delodajalcev do povračila stroškov dela za zaposlene, ki čakajo na delo (22. člen ZIUZEOP). *»Interventni zakon ne sme iz koriščenja ukrepov izločati številna podjetja, ki predstavljajo hrbtenico slovenskega gospodarstva. S predlagano spremembo bo vlada omogočila neposredno pomoč tudi najpomembnejšemu delu izvoznega gospodarstva, da prebrodi krizo. Brez uspešnih izvoznikov si ponovnega zagona in okrevanja Slovenije ne predstavljamo,«* poudarja **Boštjan Gorjup**, predsednik GZS. Vezano na likvidnost GZS predlaga štiri ukrepe: jamstveno shemo, (po)zavarovanje izvoznih terjatev, vzpostavitev delujočega sekundarnega trga terjatev in sklad za krepitev solventnosti podjetij v najbolj prizadetih panogah.

Združenje Manager poudarja strateški pogled naprej, prožnost trga dela in učinkovitost države. Ker bo obdobje okrevanja dolgotrajno, je potrebno že danes razmišljati dolgoročno, upoštevajoč trajnostni razvoj, krožno gospodarstvo in samooskrbo ter razvoj novih poslovnih modelov in kompetenc. Za prožnost trga dela je lahko relevanten ukrep tudi skrajšan delovni čas. *»Kriza je številna slovenska podjetja spodbudila k še hitrejši digitalizaciji, delu na daljavo in k novim oblikam dela. Razumno bi bilo, da temu sledi tudi država in prilagodi svoj način delovanja v smeri večje fleksibilnosti, digitalizacije ter hitrih in poenostavljenih administrativnih postopkov v odnosu do gospodarstva, kar bo zelo pomembno pri spodbujanju gospodarske aktivnosti,«* poudarja **Medeja Lončar**, predsednica Združenja Manager.

SBC - Klub slovenskih podjetnikov pričakuje čim hitrejšo popravke prvega paketa interventne zakonodaje, sicer bo brezposelnih bistveno več, kot jih bi jih bilo sicer. Pri tem izpostavljajo popravek 22. člena ZIUZEOP, fleksibilni delovnik (npr. 12 dni (ne zaporedoma) možnosti vključitve zaposlenega na čakanju v delovni proces, uporabo presežnih ur in lanskega dopusta ter možnost skrajšanega delovnega časa) in kritje bolniških odsotnosti za prvih 30 dni s strani ZZS od dneva razglasitve

epidemije. »Mnogi podjetniki so pred dilemo: ali prekiniti delovna razmerja ali uporabiti možnost čakanja na delo. Pomembno je, da se negotovost glede tega ukrepa čim prej odpravi. Sicer bo brezposelnih bistveno več, kot bi jih bilo sicer,« pojasnjuje **Goran Novković**, izvršni direktor SBC. Podjetniki prav tako pozivajo Vlado RS, da pospeši pripravo likvidnostnih ukrepov, saj so jih nekatere druge države že sprejele, likvidnostni šok pa se pogloblja tudi zato, ker se pomemben del državne pomoči po megazakonu refundira, medtem ko mnoge države vnaprej odobrijo sredstva pomoči podjetjem. Vezano na ponovno oživitev gospodarstva zdravstveni stroki predlagajo, da na podlagi dobrih zgledov iz tujine skupaj vzpostavijo standarde in pravila za vse dejavnosti gospodarstva s ciljem maksimalne gospodarske aktivnosti ob maksimalni zdravstveni zaščiti zaposlenih.

AmCham Slovenija spodbuja Vlado RS k ukrepom za spodbujanje investicij, tako s strani obstoječih podjetij v Sloveniji kot novih investicij iz tujine. »Trenutna kriza je priložnost, da država podpre prenavo slovenskega gospodarstva, nove poslovne in tehnološke modele, digitalizacijo ter preskoke v nove industrije z veliko dodane vrednosti. Ob skrbi za državljane in podjetja ne smemo pozabiti, da so prav državljani, tisti z znanjem in ambicioznostjo, lahko vzvod za ponovni zagon in prenavo našega gospodarstva,« izpostavlja **Tomaž Lanišek**, v.d. predsednika AmCham Slovenija. Ob tem poudarja tudi pomembnost vlaganja v raziskave in razvoj ter zaščito domačega znanja.

V Slovensko-nemški gospodarski zbornici predlagajo uvedbo skrajšanega delovnega časa po vzoru Nemčije. V izogib izravnavi konjunktornega nihanja in masovnega odpuščanja je bilo v Nemčiji omogočeno krajšanje delovnega časa enega ali več zaposlenih ter v zvezi s tem izplačevanje sorazmerno nižjih plač. Ukrep je bilo mogoče uveljavljati že pred korona krizo, ko je kriza nastopila, pa so se pogoji za uvedbo skrajšanega delovnega časa še poenostavili. **Gertrud Rantzen**, predsednica Slovensko-nemške gospodarske zbornice, pojasnjuje: »Sistem dela s krajšim delovnim časom ima v Nemčiji dolgo tradicijo in podjetjem pomaga, da se v vsaki krizi hitro in nebirokratsko rešijo iz nevhvaležne situacije. Sistem močno podpirajo sindikati v Nemčiji, saj se tako ohranjajo delovna mesta in kvalificirana delovna sila. Ker se zavedajo daljnoročnosti vplivov korona krize, so prvotni predlog - možnost uporabe tega ukrepa do 12 mesecev - podaljšali na 24 mesecev.«

Britansko-slovenska gospodarska zbornica izpostavlja izkušnje in dobre prakse Združenega kraljestva pri podpori gospodarstva. V Združenem kraljestvu so malim in srednjim podjetjem pomagali zagotavljati likvidnost s posojilno shemo British Business Bank s posojili do 5 mio GBP, z 80 % državnim poroštvom, brez obresti za prvih 12 mesecev. Velikim podjetjem so pomagali s posojilno shemo do 25 mio GBP z 80 % poroštvom države. Za mala podjetja je vlada zagotovila nepovratno finančno pomoč v vrednosti 10.000 GBP, za srednja podjetja pa 25.000 GBP. Najemnikom poslovnih prostorov pa so zagotovili, da ob izgubi dohodkov in nesposobnosti plačila najemnine zakonsko ne smejo izgubiti prostorov v naslednjih treh mesecih. »V tem trenutku je ključno, da vlada čimprej sprejme jamstveno shemo za zagotavljanje potrebne likvidnosti gospodarstvu, ki bo jasna, transparentna in v skladu z ukrepi, ki so že bili sprejeti v nekaterih državah EU. Zaradi nastale situacije se številna podjetja že soočajo z likvidnostnimi težavami in stanje se bo v naslednjih tednih in mesecih še poslabšalo,« spodbuja **Luka Vesnaver**, član upravnega odbora Britansko-slovenske zbornice.

Dodatne informacije:

Tajda Pelicon, GZS, 041 397 194

Nina Oštrbenk, Združenje Manager, 031 347 721

Goran Novković, SBC – Klub slovenskih podjetnikov, 031 313 292

Brina Tomovič Kandare, AmCham Slovenija, 041 599 785

Tina Drolc, Slovensko-nemška gospodarska zbornica, 030 451 888

Barbara Uranjek, Britansko-slovenska gospodarska zbornica, 030 269 001